

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegraful este de două ori pe săptămâna: joi și Duminică. — Prenumeratul se face în Sabiu la expediția foiei pe afara la c. r. postă, cu banii gata prin scriitori francati, adresate către expediția. Pretul prenumeratului pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. sau pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

Nr. 69. ANULU XVII.

Sabiu, în 31 Augustu (12 Sept.) 1869.

tru provinciile din Monarhia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru primele și tieri străine pe anu 12 pe 1/2 anu, 6 fl. v. a.

Inseratul se plătește pentru
într-o oră cu 7. cr. sîntul, pentru
a două oră cu 5 1/2 cr. și pentru
trei repetiții cu 3 1/2 cr. v. a.

Evenimente politice.

Se vorbesce că dietă Ungariei se va redeschide în 16 Octombrie.

Dietă Croației, carea e activă, a instalat cu solemnitate pre ban. Rauch de Banu al Croației. Solemnitatea se spune că a fostu pompōsa, dera de către a fostu și similitudine de națiunea croată întrăgă nu se scrie.

Galitianii se decindu parte pentru tramiterea deputaților în senatul imperial, parte pentru ne-tramiteră. De aci urmează certă, carea în dietă tierei se va manifestă și mai bine. Unii se temu că guvernul cisălatanu va jucă pre nevinovatul necajit și va disolve dietă, dându-i prilegiu la acăstă Galitianii insi-si.

In Boemiei s'a serbatu memori'a lui Ioanu Hus, carele a murit în secolul alu 14 arsu de viu, fiindu osenditul de ierarchia rom. cat. pentru unele invențiuri dogmatice ale sele. Solemnitatea a avut o asistință numerosă de poporulu cehicu. Serbarea a decursu în linisce.

O adunare de protestanti in Stuttgart, urmându exemplul celei din Worms, a datu o declaratiune aspră contra epistolei papali, prin carea chiama pre protestanti la conciliu. Înainte de totă adunarea nu recunoște in declaratiunea sea papei dreptul de a se adresă cătra protestanti și de a fi pap'a pastoriulu creștinătătiei întregi. Astfel de limbaj nu voiesce să-lu inteleagă. Pap'a are dreptu a se adresă numai cătra acei ce cred în ca elu are missiunea aceea. Evangelicii nu recunoscu pre pap'a de capu alu creștinătătiei, (căci acăstă e Iisus Christos), ci numai episcopu alu Romei său parochu alu bisericilor din Rom'a și alu celor ce de voi'a loru s'au supusu densului... Ei nu sciu de nici o constituție biserică asiedata prin vointă legislatoria a lui Iisus Christos cu atât mai putin de o monarchia biserică intemeiată cu Petru și data mostenire episcopilor din Rom'a... — Va se dica protestantii nici umbra de vre-o legatură nu sufere între ei și biserică Romei de carea se tienura pâna la Luther.

In senatul francesu despre care dâmu mai la vale unele date a facutu sensație cuventarea principelui Napoleonu. Cuventarea acăstă, susținu unele dñuarie, ca e o recomandatiune la regență, pentru casulu cându Napoleonu III aru inchide ochii. Altele vedu in trens'a voi'a decisa a imperatului de a introduce in Francia regimul parlamentar. — In 6 Septembrie n. s'a prorogatu si-dintele senatului. Senatorii s'au desparțit strigându: „sa trăiesca imperatul!“

Domnitorul Romaniei a plecatu sa-si cerceze parintii, carii se afla in Elveția. Cu ocazia acăstă va cercetă și pre imperatulu Austriei, pre imperatulu Franției și pre Regele Prusiei.

Copurile legislative in România s'a deschis după cum era anuntat mai dinainte. Cuventul de tronu lu publicamu la rubrică respectiva.

Misiunea femeii in societatea omenescă.

(Urmare și fine.)

Sa vedem uacum, care femeia voiesce emancipatiunea, cea dela sate său cea dela orasie?

Femeia de pre sate și cunoște positiunea sea și scie datorintele sele și scie totu odata, care este misiunea unei femei. Cum ea-si recunoște in seriositate și debilitatea naturei ei potem vedea și din aceea, ca ea cându merge unde-va cu barbatul seu, elu merge înainte și ea după elu, tienindu-se de șoferirea compunatorilor tipicului dela cununia, unde muierea merge după barbatu (impregiurul sfesnicelor). Ea nu se mesteca in

vorbă cându barbatul ei vorbesce cu cine-va și se pörta preste totu cu tota sfîrșita fatia cu barbatul seu. Recunoscintia acăstă nici nu-i aduce in gându, că să-si dorēșa vre-o emancipatiune. Ea e multă mitită cu positiunea ei ce o are in societatea omenescă, și nu dorēșe o alta schimbare. Însa comoditatea unor dame dela orasie și ideile animale și caldură ale adoratorilor loru le face pre aceste a-si uită destinația și problem'a cea adeverata a unei femei.

Voiescu cu totu adinsulu a-si schimbă firea femeiesca a se departă dela natura. Idealistii său fantasticii emancipatiunei voiescu, că femeile se invită jor'a și se fia judecătorie și reprezentante in dietele tierei, se fia doctori de medicina etc. și nu cugetă, ca cine se crește acasa copiii cu laptele nutritoriu de mama, cine se pörte economia casei, etc. său voiescu d-lorū, ca muieră judecăndu, in dieta său de pre catedra se propuna cu copilul in bratul său de pre rol'a femeiesca barbatului, să-lu facă pre elu femeia și femeia sa se facă barbatu? A fi ambi pre o treptă egală, ambi judecători, medici, filozofi și mai scie D-dieu ce e contra femeiei, și pentru aceea in zadaru dice dlu Marienescu, ca precum totă ideile mari trecându prin lupte crancine au eluptat totusi victoria mai pre urma — d. e. ide'a libertăției și a naționalităției, — asiă va eloptă victoria și ide'a acăstă, căci ide'a emancipatiunei nu se poate asemenea cu acele, ca e in contra naturei e contraria firei femeiesci și prin urmare nu se va realiza pre deplinu nici odata. Nu dice ca femeia, fără de a fi mama de copii său maritata, n'ară puté sevarsi unele lucruri cari le sevarsiescu la noi barbatii, de es. a se aplică pre la posta, telegrafe și la alte occupații mechanice. Aceea se poate și vedem ca și suntu femei aplicate la astfelu de lucruri prin America și chiar și in Europa in unele locuri. Ba vedem uale femei ocupându-se și cu literatură, cu medicină și preste totu cu sciinție, însa acăstă nu este regula, e numai o excepție; și apoi femeile aceste nu suntu mame de familia, nu le legă amore barbatului și a pruncilor de vîtră casei, ci suntu nisice femei, cari poate și au perduțe speranță maritului și in positiunea acăstă și formează fantasie, ce suntu contrarie firei și naturei loru. Firea femeiesca după cum e in genere cunoscutu nu da nici o garantie despre imparțialitatea ei cându său aplică că judecători, și cu atâtă mai putină garantia la pastrarea secretelor oficiale. Retacu deocamdată abnormitățile cele multe, ce său puté nasce cu realizarea ideei de emancipatiune, și constatăză dicerea românului „ca de se va intemplă și acăstă apoi e aproape coda vîcului“.

Dara sa vedem in fine, care este problema cea adeverata a unei femei? Că sa se lupte in idealismu după idei nefiresci și prin urmare nerealizabile său se cugete cu seriositate la positiunea ce o ocupa in societatea omenescă și sa se străduiesc la perfectiunarea problemei sele celei adeverate și celei sublimi.

Nu credu se fia vre-o femeia, care de-si nu si-o implinesce celu putin se nu-si cunoște chiamarea sea cea adeverata, adeca a nască fii, și cresce in virtute și moralitate și a dă ajutoriu imprimantului barbatului, va se dica a grăbit de casa și de masa a tineea ordinea cuvenita in cele din launtru ale familiei și a se ingrijī pentru curații a tuturor, pâna cându barbatul pre orice sfere a activității se nisuesce a castiga cele trebuciose spre sustinerea vieții și spre ajungerea la fericirea destinată omului patentei. Cându damele noastre aru nisoi a se perfectionă in templu celu liberu, in care cetescă romantie și alte secuți ce iritează sensualismul și le facu necredinciose casniciei loru, tragendu după sine nescrivere.

familiei întregi, aru nesu dicu a se perfectionă in sciinția cu folosu practicu pentru familia și pentru economia casei, aru face cu multu mai multă servitul societății omenesci, că prin idei stravagante de a se egaliză barbatilor. Au nu li se da loru deștula preferință prin societăți și la totă ocazie, nu li se inchina loru cavaleri și nu se pörta barbatii fatia cu ele cu observația cea mai scrupuloasă numai că sa nu le vateme finul loru simtiemnta. Le saruta mâinile, le pörta vestimentele ce le suntu moleste, le punu se siéda in fruntea mesei, și le facu totă servitul cu putinția. Să ele neindestulite cu atâtă prerogative asiă dicindu privilegie, postescu mai multă, dorescu sa-si schimbe natură și se fia că barbati. Sermanele ele și uita că cu drepturile cele au barbati suntu impreunate forte multe datorintie, d. e. datorintă de a milită, de a prevechiă și a ostenu dl și noapte pre drumuri prin tieri îndepărtate pentru căstigarea celor necesare, de a descinde in adâncul pământului și ascinde in vaporosile regiuni ale muntilor pentru de a inventa căi noue spre perfectiunarea scientelor s. alt. s. alt. — Totă aceste suntu greutăți, cari damele noastre său multiști ale portă. De că nu voiescu se militize, de că nu voiescu se pörte negotiații intinse preste mare și uscatu și de că nu voiescu se primescă și alte greutăți ale barbatilor, remâna in starea in care se află, primăscă complimentele barbatilor, ce li se oferescu din cauza debilităției firei loru, remâna prelunga privilegiile cele au dejă, că se nuto umble că la o dama in Londonu intr'o adunare, la care se pertractă tocmai emancipatiunea femeilor; acolo fiindu totă sală plina de dame și barbati asiă incătu nu mai eră locu de sedință, vine mai tardu o dama și fiindu scaunele ocupate stă și n'avea unde se siéda; unu barbatu, care siédea in apropiare se scăla și ei face locu, o întrăba insa într'aceea de a venită și Dneaei de a dispută pentru emancipatiune. La responsulu afirmativu barbatulu se pune iéra și siede dicându: — „de voiesci se fii barbatu, sei aibi drepturile loru binevoiesce a stă de că n'ai locu.“ Sub astfelu de impregiură perdiandu-si complimentele și starea privilegiata curendu său satură damele noastre de emancipatiune și siară dorii că israelitii din pustia șolele cu carne din Egiptu.

Domnisoră Constantia Duncă imbarbată in disertatiunea sea tienuta cu ocazia adunării generale a Asociației trecute, pre femeile române că se fie lucratore că femeia dela sate și templu celu multu celu întrebuită numai că se fie o dit frumosă, salu întrebuită spre înfrumusețarea spiritului și nobilarea inimii; căci numai asiă vorpu putea ajunge la starea aceea cele compete adeca la egală indreptățire. Cându n'ară și disu Dsioră cele două cuvinte din urma, ce au disu mai susu aru avea mare pretiu, insa ideile Dsiorăi de egală indreptățire fiindu că a tuturor emancipatorilor ne-crește in seriositate perdu valoarea doctrinelor lor mai frumosă.

Insa se nu me estindu mai departe, binevoiesca damele noastre a luă de modelu pre femeia româna dela sate, imităre-o in frumusețea spiritului și nobilimea inimii și strădăiasca-se sub impregiurările sele mai favorabile a-si chivernisi casă și a-si crește pruncii cu iubire de maica adeverata și fia sigura ca-si uita de emancipatiune și cunoșcându-si și imbinindu-si misiunea sea cea adeverata se va astă fericita in midilocul familiei sele in midilocul fetelor veselă ce o incungura numindu-o cu cuventul celu dulce „mama“ și nu-si va dori alta stare mai libera, mai egale și mai drăpa firei și naturei sele.

N. Pr... n. u.

Din senatul francez.

Paris, 8 Septembre. 1869.

Senatul si incepuri ieri desbaterile despre proiectul unui senatusconsultu, ce s'a proposu, referitor la schimbările cunoscute ale constituției din 1852 si a senatului consultelor din 1852 si 1861. Mai anteiu vorbi contele Boulay (de la Meurthe). E in contr'a propunerei, temendu-se, ca se voru perde urmările cele bune ale constitutionei din 1852. Arata abusurile, ce s'a facut cu reformele din 24 Novembre si 19 Ian. Partisanii propunerei dicu, ca Francia e satula de "regimul personalu, dura nu e nice unu regim personalu." Arata cum e de marginitu imperatulu prin cameri. Dice ca o coaliție ascunsă a proiectat aceste reforme, carea lîntesce a ajunge la ministeriu, dar va fi returnata de alta partidă, si asiá diferitele partide se voru returnă un'a pre alt'a. Numai în mânile partidei conservative jace binele tierei. De aceea se inviosece numai cu unele determinații ale senatusconsultului.

Dlu Quentin-Bauchart dice ca o reînlocire la constituție din 1852 nu e cu putință. Vorbirea lui e o cercumscrisere a raportului comisiunii a cărei secretariu a fostu.

Generalul de Larue nu e in contr'a propunerei in genere. Dlu Monier de la Sizerane apăra senatusconsultul, care aru fi purcesu din initiativă imperatului.

Dlu Larabit inca acceptă propunerea. Principele Napoleon. Numai ca voiese a ilustra senatusconsultul presentu, ci si a cercetă, ce schimbări aru mai fi de lipsa, spre a face din constituție unu întregu mai omogenu, mai compactu. Mai intâi de lîte voiese a aduce omagiu de multiamire suveranului, care intreprinde in mediuloculu păcei unu opu asiá insemnat, precum e străformarea imperiului autoritaru in unu imperiu liberalu. La latirea reformei, ce o va propune elu, vorbitoriu, nu lu conduce nice unu simțiu de opoziție; devotationea lui nu numai pentru imperatru ci si pentru fiul seu e sincera: tota lumea o scie acésta, totusi e bine a o repeli. (Aplause. Baronu Heeckeren: Nu m'amu indoit nici odata despre acésta.) Interesele sele precum si aplecările sele suntu legate strinsu de imperiu. (Forte bine !)

Evolutiunea, ce se petrece acum'a, a spriginit'o inca de multu, că si libertatea de presa si de reunii, cari imparte s'au concesu prin epistolă din 19 Ianuariu si cari inca trebuie intregrite prin praeza. Astadi e vorba despre o reforma parlamentaria, ceea ce e o intreprindere insemnata, si i pare reu, ca nu vede o incredere deplina in raportul comisiunii. Se primescu propunerile regimului, se aprobează, dar numai cu ore-si care rezervatiune, că cîndu aru si una simpla experientu.

Dlu de Maupas: Nu toti membrii comisiunii, printiul meu. Presedintele Rouher: Nici unul. Mai multi senatori: Nici senatul.

Principele Napoleon continua ca celu putințu acésta a fostu parerea sea, si lipsa acésta de incredere credea, ca a fostu cauza de reformele nu a avut in tiéra efectulu dorit. Elu insu-si le primisce eu deplina incredere; numai inimicul cei neimpacăveri ai imperiului se indoiescu, ca imperiul se poate uni cu libertatea; cîndu aude acésta dela amici ai regimului, atunci privesce numai cu frica la influența loru in ocasiuni decidiatorie. Libertatea trecendu poate veni in umbra, dar in sfarsit totu ea e totudeun'a turnulu luminatoriu, către care mergu lîte poporele civilisate. Impulsul acesta spre propagare nu se poate opri: trebuie dar a nisu; că imperiul se trăiesca cu libertatea si se va vedé, cumca acésta e cu pulintia. Numai trebuie sa si arda imperiul pentru totu-dén'a năile dupa sine. A guvernă nu insemnă a se opune, ci a ascultă numai opinionea publica cea adeverata. Purcediendu de aceea dechiară vorbitoriu, că in lîte ramurile administratiunei suntu de lipsa reforme. Pre cîmpulu politicei trebuie sa fie una progresu continuu, că si pre cîmpulu industriei. Asfeli a trecutu si Napoleon I. dupa constituție din anul VIII cu constituție din a. 1815 sincer la sistem'a constitutional. Nu trebuie sa se dico, ca s'a facut cercare dejă cu sistem'a acésta si nu a succesu; in amendoare renduri, pre timpulu restauratiunei si sub monarhia din Iuliu s'a tractatu in modu gresit. De aceea voiese cineva sa astepte, pâna ce nu voru mai fi partide inimice, atunci trebuie sa astepte pâna in

vecii veciloru; din contra se voru nimici pretendentii dându-se libertatea. Togmai asiá de gresit este, a dice, ca libertatea e unu articolu introdusu din Anglia. Libertatea nu e nice engleză, nice prussienă, nu e nice austriaca nice franceză, ci e curata omenescă si precum frumseti'a insa-si asiá nu are nice ea forme mai multe si diferite, Si elu e de parere, ca trebuie sa procedă cu circumspectiune si cu moderatiune, dura sa si mărgă pâna unde cere lipsa. Pre două căli se poate procede: prin plebiscitu si prin senatusconsultu. Aprobă, ca s'a alesu celu din urma. Plebiscitul are numai aparținta democratiei si pretensiunea, că sa ia parte totu poporul la legislatiune, se baséza pre o retaciune. Numai in casurile cele mai estreme sa sa aplice plebiscitul si numai că mandatul in contr'a unei rovoluți. Cu lîte acestea, se poate apela la plebiscit in impregiurări extraordinarie, p. e. cîndu vine la intrebare dinasti'a său la intrebarea despre resbelu si pace, in scurtu, cîndu e vorba despre unu dă său nu si si atunci sa se facă numai sub conditiune, deca cei intrebatii inteleagu bine, despre ce se întreba. In lîte cele-lalte casuri plebiscitul e o ratacire si o apelatiune a imperatului directe către poporul arata, ca trebuie sa fie in desbinare en representantii tieri. De acea regimul bine a facut, ca si-a luat refugiul la unu senatusconsultu.

Constitutiunea din 1852 si a implinitu detori'a sea si acum'a trebuie schimbata din fundamente; ea a fostu menita pentru o dictatura republicana, a primi intr'acea prin actele din 1860, 1867 si 1869 lovituri sensibile si acum'a se elatina din basea sea. Senatusconsultul cuprinde numai ceva bunu, dar nu lîte cele bune. Raportul comisiunii a uitatu in laud'a sea despre trecutu togmai cele patru evenimente capitale ale imperiului, adeca: resbelul din Crime'a, resbelul italianu, reformele de negotiu si amnestiile. Vorbitoriu inalta din parte-si aceste patru acte cu lauda si entuziasmu si trece apoi la cele cinci defecte, ce dice, ca le a descoperit in senatusconsultu.

Mai anteiu, ce se tiene de cestiuenea responsabilitătiei, responsabilitatea imperatului nu e determinata, aterna in aeru, ceea ce a existat insa pentru capulu statului si in constituțiunile de mai inainte, in instantia din urma; ea e, deca cauta cine-va, unu ce sublimu unu ce imposantu, dura nici de cum unu ce practico, ce-va ce poti apucă cu mân'a, si de aceea nici decum nu eschide responsabilitatea ministrilor. In privint'a acésta insa nu vorbesce destul de chiaru propunerea si raportul comisiunii; caci nu se spune cui suntu responsabili ministrui. Aru si trebutu sa se adauge: camerilor.

Presedintele Rouher: si tieri.

Principele Napoleon: Asiá, tieri representata prin cameri.

Presed. Rouher: Aceleia i suntu responsabili. (Aprobare)

Principele Napoleon: Despre aceea insa nu se vorbesce nimic'a in articululu 2 si aru si trebutu sa se adauge; caci responsabilitatea ministrilor trebuie sa fie pre lîte diu'a, aprehensibila si practica. Alu doilea defectu lu vede in rol'a senatului. Elu spriginesce din convictiune sistem'a de două cameri, senatul insa trebuie sa fie in adeveru, ce se atinge de influinta sea, a două camera, nu-i e iertatu a ave putere constituitoare. Acésta e unu periculu, caci său nu voru face nici cîndu intrebuintiare de puterea acésta si atunci e superflua, său ca o intrebuinteza si atunci Ddieu sa pazescă Francia! Intr'o tiéra cu sufragiu universale trebuie se aiba Imperatul, senatul si corpulu legislativu dimpreuna puterea constituitoare; lîte aceste subtilităti intre lege, senatusconsultu si intre constituție nu au indreptare deplina. Constitutiunea trebuie se constea numai din nisice principii formulate cătu se poate de scurtu; lîte cele-lalte so tienu de lucrul legislatiunei.

Nu e lucrul principal legea fundamentala de statu cea scrisa, ci aplicarea de lîte dilele a regimului, numai acésta interesă tiéra, si cu totu dreptul. Alu treile defectu, dice mai departe oratoriul, se află in compunerea senatului. In privint'a acésta elu se alatură cu totulu la amendamentulu doi Bonjan. Unu corp de statu, cum e senatul trebuie sa-si tragă puterea sea din dreptulu de sufragiu universale; denumirea prin suveranu nu o va substitui acésta nici odata. „Da, deca se află radacinile loru in pamentul celu ro-

ditoriu alu sufragiului universale, voru fi mai tari, că in nisipulu celu stralucit alu gratiei imperiale". (Miscare.) Deocamdata voiesce vorbitoriu a se delatură si determinatiunea senatusconsultului din 25 Decembrie 1852, in urm'a căruia are dreptu imperatulu, de a presida insusi in senat. Alu patrulea combate vorbitoriu legea ce opresce corpulu legislativu si pres'a, de a discută despre constituție, o lege, care si asiá e fără efectu, si care mai de une-dile s'aru si calcata fără frica de către cei 116 de interbelanti, deca nu aru si luat regimul inca la tempu initiativ'a. Asemenea trebuie schimbate determinatiunile constituției in privint'a numerului deputatilor si a cercurilor de alegere, numerulu acelor'a trebuie intarit si cercurile nu trebuie regulate dupa volnici'a unui decretu, ci organice, mai bine poate pre basea arondismentelor vecchi, in totu casulu ina prin lege. Defectul alu cincilea, in fine, se referă la reforma municipală. (Nelinisces.) O spune liberu, ca primarii trebuie sa fie denumiți de consiliile municipale. Nu voiesce a secă astazi materi'a acestei cestiuni grele, cunosc si dăuile reformei acestei, dar dupa o preguetare matura s'a convinsu, ca avantajele precompansescu. Postesce ca cestiuenea acésta sa se reserve unei deslegări legate si deocamdata sa se suspenda numai determinatiunea constituției, care concede regimului dreptul, de a denumi pre primari insusi fără de consiliarii municipale. Acésta designu nu e cu periculu si preștiitoru totu i române regimului arm'a, a disolve consiliul municipal si a denumi o comisiune municipală. Cu ocazia acésta recomenda vorbitoriu inca publicitatea siedintelor a consiliilor municipale.

Vorbitoriu incheia: ca trebuie se intrerumpa, de-si aru mai avea multe la inima. A aratatu impedecaminte ce stau in cale la intemeierea unui imperiu liberalu, care e visul tieri sele intregi si tien'a tutororu nisuintelor sele. Cu lîte ca discussiunea cea adeverata se va incepe inca, cîndu se voru perfractă singuratecele cestiuni mari: delaturarea determinatiunilor inca esistente a legei de sigurantia, delaturarea articulului 75 alu constituției din anul VIII, regularea legala a constituției orasului Parisu, a relatiunilor intre statu si biserică, a instrucției poporului fără de a plăti, a libertăției investiturei mai inalte, si crutiările, decentralizarea si in fine despre politica esterna, cu unu cuventu, despre afaceri. Atunci nu va trebusa se lase dora sa administreze unu parlamentarism micu cetățienescu, ci vasele va trebui sa le susfine unu ventu democratic si forte populariu. Acésta e detori'a imperiului, geniul său si detorint'a sea. Sa nu se bage in séma naluca' cea rosia; revoluția amenintia in totu timpulu si se potu evita numai deca se primesce dela ele, ce e bunu. Agitatiunea politica ince nu e nice unu periculu, ci din contra e roditor si aducător de bine pentru tiera. (Miscare indelungata.)

Caransebesiu, 25 Augustu.

Cu mare sete acceptaramu se intrâmu odata in exercitiul constituției noastre bisericesci statutorite de congressul nostru național din anul trecutu si acum sanctiunatu de Maj Sea Imperatulu si Regele apostolicu. Duminecă trecuta era acea din dorita unde comun'a nostra biserică adunata in sinodul parochialu avea sa se constituie conformu Art. II si III si §§-loru respectivi sa aléga comitetu parochialu si epitropia parochiala. Spre acestu scopu se serba in biserică catedrala din Caransebesiu unu servitio dñeescu solemn si adeca pentru de a multamă mai intâi lui Ddieu ca amu ajunsu sa vădemu fundamentalu vietiei noastre naționale bisericesci intarit, a două pentru că Ddieu sa-si reverse darul său asupra poporului tienatoriu de acesta biserică si se poate prosperă prin punerea in lucrare a desu mentiunelor legi bisericesci.

Ne pare forte reu ca inceputulu chiaru nu a remas scutit de unele disonante, credem insa si sperăm ca la acésta inca e de a se aplică dis'a cea vechia: „ca totu inceputulu e greu", si ca viitorul ne va fi mai favoritor.

Fiindu ca in orice viață constituționale publicitatea e unu remediu bunu deca e bine intrebuitu, fără de nici o ura si studiu, trebuie se aduc la cunoștința publică ca o parte insemnata din comun'a parochiala a Caransebesului cu dreptu cuventu aru si acceptat, că inainte de punerea in

lucrare a statutului acesta sa se fia publicat poporului, pentru ca acesta se scie ce se cuprinde in trencu.

Parintii nostrii insa au ales o procedura mai secura, pentru ca ne au spus că sa alegem comitetu parochialu și epitropi'a și eră pre aci ca nici din §§. ce tratăza despre aceste dōue deregatorii bisericesci sa nu audim nici unul, precum s'a si intemplatu căci nu amu auditu celindu se §§. despre agendele comitetului si a epitropiei nimic'a.

Parintele Protopresviteru Andreievici se vede ca astă acăstă cu atău mai de prisosu cu cătu Parintele Stoia coviciu avea si pre membrii doriti de susu laudatulu Prota scrisi pre o arhiutia in pusunariu.

Nu amu si avutu de a face nici o esceptiune in contr'a tieulei; amu si asteptau inse ca cu liniște membrii parochiei sa se păta consultă déca toti cei inscrisi suntu acceptabili séu nu si déca majoritatea si are si ea candidati sei. Dara P. Stoia covici deo parte si dlu I. Posta de alta parte umblau prin poporu si diceau, ca aici avemu membrii alesi, dupa cum se astă in consignatiunea acăstă.

Procedur'a acăstă a indignatu pre multi si anisilele comunei politice vedindu acăstă indata si a indreptatu cătra poporu cu cuvintele: Noi fratilor suntemu astăi liberi si suntemu majoreni, prin urmare suntemu si in stare a judecă noi insine carii suntu barbatii in cari avemu noi incredere si nu ne trebuie tutorialu nimenu'. Iéra cătra pretulu amintitul intorcendu-se a disu: „Lasa-ne parinte in pace, căci fiecarele si va scă da parerea sea déca va scă mai anteiu care este chiamarea acelor barbati pre carii voimu sa-i alegem. Dara spre scopulu acestă trebuie sa ni se faca mai naante statutulu organicu cunoscutu; altintreale alegerea nu e alegere libera."

Vedindu partea cea mai mare din poporenica cuvintele aceste nu folosescu nimic'a esă din biserică si remanendu P. Prot'a cu o parte forte mica din poporu luă harthia si dătă numele celor ce au sa fia comitetu si epitropi.

Amu puté insiră si alte episode neconstituitionali inse voiu sa fiu crutiatoriu, pentru ca nu voiescu altă de cătu indreptare.

Preste unu (episod) inse nu putem trece cu vederea si de cari episode in viitoru amu dorſ sa nu se mai intempe. Dupa ce se incepă adeca alegerea, carea amu aretat mai susu ca era afara din lege, unul din poporenici audiendu unu nume între cele dictate de dlu Prot'a nu se putu suferi de a nu observă ca barbatul acel'a dupa parerea sea nu aru fi corespondentul la chiamarea ce i se oferesc. Par. Prot'a inse in locu de a primi cu blandetie observarea, pune numai decătu intrebarea mustarării ca observatoriul se spuna înaintea poporului si cau' pentru ce sa nu păta si cutare alesu. Intrebatalu respunde indata ca la o atare intrebare nu e indatoratu a dă deslusuri detajate, ci e de ajunsu déca-si da votulu seu in contra-i; si eră in dreptu acestu cu respunsulu, căci o adunare de alegeri nu păta si totu odata si tribunalu înaintea căruia sa se descopere faptele oméniloru.

Sperămu ca protestulu datu din partea celor ce esă din biserică va fi considerat de maritulu consistoriu si cătu mai curendu sperămu ca vomu si in placut'a pusezione de a raportă despre o alegere spre multiamirea tuturor si spre prosperarea comunei noastre bisericesci.

Unu membru alu sinodului parochialu.

Romania.

Bucuresti, 26 Augustu 1869.

Copurile leginitore, adunarea si senatulu, s'au deschisu luni, la 25 ale curentei, de cătra dnulu presiedinte alu consiliului de ministri, prin mesajul urmatoriu:

Dloru Senatori, Dloru Deputati,
Spre a me conformă art. 95 din constitu-
tione, v'amu convocat in sessiunea extraordinara, de
si in acăsta epoca a anului cei mai multi din d-vos-
tra suntu ocupati cu importantele lucrări ale cămpului.
De aceea guvernul Meu a marginit du-
ratu acestei sessioni pentru unu termen numai de
15 dile, acceptându ca lucrările cele mai însemnate ale d-vostra sa se efectuez in viitora sessiune ordinara.

Speru ansa, dloru Senatori, că, dupa ce ve-
termină verificarea titlurilor d-vostra si ve-ve-
tită constitutiv totusi ve-li gasi timpulu spre a votă in asta.

sessiune căte-va proiecte de legi, votate de camera deputatilor, si care nu potu suferi amanare.

Dloru Deputati, Dloru Senatori,

Departatul din sinulu familiei mele de mai multu de trei ani, unu simtiementu naturalu me indemna de a nu intardia mai multu de a o vedé. Voiu si pleca déra preste putienu, spre a realiză acăsta do-
rintia.

Me voiu folosi de acăsta ocasiune, spre a visi-
ta pre suveranii statelor garante, căror'a Româ-
nia's, nu trebuie se uitămu, le datoresc o nestersa recunoscintia.

Acăstă amu si incepăt a o pune in luc-
rare, prin visit'a ce amu facutu Majestății Sele Imperatului Russiei in Crimeia, unde amu fostu objectul celei mai afectuoșe primiri.

Astu-feliu suntu in dreptu a crede ca si in occidentu, prin aceea-si bine-voitore primire si prin relationile personale, ce se voru stabili, tiéra noastră nu va putea de cătu se căstige, si interesele noastre nationale voru astă si mai tari si mai calduri-
rosi aparatori.

Cu plina déra incredere in viitorulu patriei, care merge cu pasi rapedi pre calea progresului si a prosperitatii, rugu pre Dumnedieu se binecuvinteze lucrările d-vostra!

CAROLU.

Contrasemnati: ministru presed. Dim. Ghica.

Ministru de interne M. Cogalnicenii.

Ministru de finance Al. G. Golescu.

Ministru de justitie B. Boerescu.

Ministru Cult. si instr. publice Al. Cretiescu.

Ministru de resbelu Colonelu G. Manu.

Bucuresti 25 Augustu 1869.

Nr. 1,442.

Statutele societății pentru ridicarea unui monu-
mentu in onoarea lui I. Gutenberg inventatorulu ar-
tei tipografice.

Art. 1. O societate pentru ridicarea unui mo-
numamentu lui Ioan Gutenberg este constituita in Bucuresti.

Art. 2. Acăsta societate este reprezentata de unu comitetu, compusu din personele urmatore, alese in siedint'a dela Iuniu 1869:

Dlu I. Eliadu Radulescu, presiedinte. Dlu P. Gradisteanu, si D. I. Weiss, vice-presiedinti. D. C. S. Marcovici, controlorul. D. M. Zamfirescu, casieriu. D. P. Ispirescu, si D. Sc. Walter, secretari.

Membrii: D. C. Margineanu, D. G. Dianu, D. Gr. Gobi, D. N. Radulescu, D. P. Jorjanu, D. Gr. Bilciurescu, D. I. W. Socec, D. A. Luchidi.

Art. 3. Missiunea comitetului este de a adu-
nă bani, atău in tiéra cătu si in strainatate, dela tipografi si alte persone, care iubescu artele, pen-
tru a se radică mai intăiu unu monumentu ilustru-
lui barbatu Gutenberg; si, déca midilócele voru permițe, sa se asiedie impregiurulu acestui mo-
numamentu si alte dōue busturi ale acelor din români, cari au introdusu s'an patronat mai multu art'a tipo-
grafica in România.

Art. 4. Banii se voru adună prin ori-ce midilóce legali, incuviintate de comitetu, si mai alesu prin subscriptiuni pre liste imprimate si purtându timbrul societății si semnaturile presiedintelui, a doi secretari si a casierului.

Art. 5. Listele se dau numai membrilor comitetului pre respunderea loru, se trimitu prin judetie, cu adresa formală, de către comitetu, la oricegasă de cuvintă.

Art. 6. La finea fie-cărei luni, membrii, cari au primitu liste, suntu obligati a respunde banii, ce voru si adunat, casierulu, care apoi va trebuu sa-i verse la Cas'a de depuner si consegnatiuni, luându cuvenita recepisa, ratienendu-se totu deun'a lei 100 pentru a subveni cheltuelilor marunte.

Art. 7. Pentru orice cheltuiela va trebuu sa se faca, relativa la cumpărătore de registre, condi-
cii, timbru, etc, atău in privint'a administrati-
unei fondurilor, cătu si pentru activarea subscripti-
unei, ori corespondintia cu strainatatea, casierulu societății va si obligatu a respunde banii, dupa ordinul ce i sa va dă, in urm'a unei incheieri facuta de presiedinte ori vice-presiedinti si in unire cu secretari si controlorulu pâna la sum'a de lei 50;
iér' pentru o suma mai mare va trebuu sa fie de-
decisiunea comitetului, luata cu majoritatea voturilor.

Art. 8. Nu se va putea ridică nici unu banu dela Cas'a de depuner si consegnatiuni de cătu prin adresa formală, facuta din partea Presiedintelui cu doi Secretari si contrasemnata de Controlor si Casieriu, motivându-se totu deun'a incheierea comitetului.

Art. 9. Controlorulu este datoriu a controla pre fie-care luna daca registrele se tienu in regula, si daca banii se incasădă si se versă la timpu.

Art. 10. Comitetulu este obligat a se adu-
nă odata pre luna, dupa invitarea ce va face pre-
siedintele, ori vice-presiedintele, in lips'a acestuia;
iéra credintu de trebuinta, va pute convoca co-
mitetu si de mai multe ori in cursul unei luni.

Art. 11. D. vice-presiedint, Ioan Weiss, este insarcinat a tiené corespondintia cu strainatatea pentru a procură comitetului ori-ce sciintie relative la monumentu.

Art. 12. Siése luni celu multu dupa deschi-
dere subscriptiunei, toti aceia cari voru si pri-
mitu liste, suntu obligati a le inaintă, impreuna cu banii, comitetulu care se va intruni pentru a consta sumele incasate, a chibsu asupra modelului de executat, precum si déca suntu bani de ajunsu pentru a se incepe lucrarea. In casu insa, că pre-
tiulu monumentalui se fia mai multe decătu sum'a adunata, atunci comitetulu va decide cătu trebuie sa se mai urmedie cu subscriptiunea, nu insa mai multu decătu alte siése luni.

Art. 13. La finea terminelor de inchiderea subscriptiunilor, comitetulu va trebuu sa decida su-
mele ce urmează a se elocă pentru monumentalul lui Ioan Gutenberg, pentru busturile acelor doi români, si cine se fia acei doi români.

Art. 14. Comitetulu va publica, cinci dile dupa finitul fie-cărei luni, numele acelor'a, cari au contribuit la radicarea acestui monumentu.

Art. 15. Dupa radicarea monumentalui, casierulu este datoriu a presentă computurile de ge-
stiunea fondurilor cari, incuviintandu-se de comi-
tetu, voru trebuu sa se publice prin Monitorie si alte diuarie, pentru că sa cunoască fie-care subscripti-
toru modulu cum s'au intrebuintat banii.

Art. 16. Comitetulu va stăru pre lângă on-
primarie a capitalei că sa destine una locu prin-
ciosu pentru radicarea acestui monumentu.

L I S T A

despre numerii sortiurilor trasi la ocasiunea sortitare filantropice arangiate in folosulu fondului Asociației naționale in Aradu, pentru cultor'a poporului român, si esecutate, in ora de repausu a petrecerei de dantu tienuta la 1 Septembrie nou 1869.

(Urmare din nr. tr.)

Numerulu	Sortiului	Castigul	Descrierea castigului	Numele donatorului
1643	17	Una pedalu pentru caltiuni trasu cu o per-	dea lucrata in cosuturi de flori de mana propr.	Dna Etlec'a Popoviciu nas-
1983	83	O caciula comota legata din lana de Berolinu,	cu fire de auru, si argintu, si cincurelu, m. pr.	Steinitzer din Aradu.
2019	98	Una saculetiu portativu de tabacu, lucratu in	cordi, mf. pr.	Dsior'a Emil'a Mladin din Macia.
2029	5	Una idealu femeesu lucratu in brodaria ele-	ganta eu ghirlanda cusuta in metasa cu firu de	Dsior'a Irin'a Tomatiu din Cigirelu.
		auru, pusa sub jaga in rama de auru in forma	de icoua, mf. pr.	Dsior'a Iuli'a Bugarinu din Cebz'a (cotulu Toronto).

Numerulu	Sortiului	Casti-trasu	gului	Descrierea castigului	Numele donatorului
2114	99			Unu portagiu de cigare, brodarit cu janilie, mf. pr.	Dsior'a Emilia Popoviciu din Bichisiu.
2294	130			Unu tasu cu unu umbrariu de lampa facut din margele de jaga, mf. pr.	Dn'a Eleonor'a Homolca din Caransebesiu.
2385	58			Unu secolietiu de totunu, lucratu in metasa, cu flori de postavu, mf. pr.	Dn'a Angelina Petroviciu din Caransebesiu.
2557	34			O perina de cosele cu sierioru obdusa in brodaria.	Dsior'a Sofia Istvanescu din Secusiciu.
2695	8			O perina de canapea tiesnta din fire de argintu si lucrata in brodaria, mf. pr.	Dsor'a Maria Popoviciu din Mercin'a.
2763	114			Unu atramentariu de porcelanu auritu.	Dn'a Sofia Zsig'a din Oradea-mare.
2952	86			O perina de orologiu, brodarita cu janilia premoir albu, mf. pr.	Dsior'a Gizele Bogdanu din St.-Nicolau-Mare.
2955	115			O tasa lucrata din lana de Berlinu, si una tienotoriu de bilete in forma de pocalu, lucrata din margele si metasa.	Dn'a Marchisiu din Carandu.
3000	28			O cutia de mesa cu acoperisiu, lucrata in brodaria mf. pr.	Dn'a Maria Rosca nasc. Panoviciu din Sabiu.
3024	161			Unu tienotoriu de sugari si de apringioare auritu.	Dela Dn'a Luiza Sid'a nasc. Sechesianu din Nadab.
3063	142			Unu vasu de flori din jaga veneta.	Dn'a Persida Petroviciu, n. Botosiu.
3143	57			Icona santului Petru lucrata in brodaria, mf. pr.	Dn'a Ecaterina Popoviciu n. Mornaila din Comlosiu.
3209	3			O perina de scobelu pentru salonu cuprinsa in impletituri de metasa si decorata cu cusuturi de margele si fire aurite, mf. pr.	Dn'a Antonia Haica nasc. Sieber din Soversinu.
3310	81			O parechia de papuci brodariti mf. pr.	Dn'a Ana Machi din Aldesci.
3349	49			O corsta de feresta, lucrata din margele de iaga, mf. pr.	Dsior'a Maria Rosiu din Aradu.
3387	44			O parechia de curele de nadragi broderite cu ghirlande de flori, mf. pr.	Dn'a Elena Stupal din Oradea-mire.
3429	140			Unu tasu de lampa, din lana colorata mf. pr.	Dsior'a Maria Corelatz din Caransebesiu.
3500	55			O cotarita decorata cu fructe imitate si umplute cu parfumerii.	Dsior'a Cristina Goronu din Aradu.
3516	31			O cununa de brodaria cu margini de acelasi sortu, decorata cu margele, si coltii de aur pusa in cadre aurite mf. pr.	Dn'a Erminia Mirea nasc. Coicubu din Lipova
3531	94			O parechia de tipoi comoti, lucrati in brodaria, din lana de berolinu mf. pr.	Dn'a Maria Boldea nasc. Arcosu din Sireia.
3552	118			Unu cutia decorata cu scoici de mare, 2 ceste, si unu nastrama pentru copii mici.	Dn'a Persida Petroviciu nasc. Botosiu.
3564	162			O cununa de flori maiestrite cu unu buchetu de pantlice cu colore nationale romane puse sub sticla in rama aurita mf. pr.	Dela Dsior'a Cristina Cradigat din Pecsku romana.
3614	32			Unu cuieriu de vestimente, brodarit cu flori si cu margele mf. pr.	Dsior'a Augustina Schelegia din Lipova.
3682	60			Unu scutu antiluminariu scobit din lemn albu cu litere cosute cu fire de auru mf. pr.	Dsior'a Aurelia Neagoe din Mercin'a.
3649	19			Unu albumu.	Dn'a Contessa Josefina de Mocioni n. Baronessa de Brudern din Verpelat.

(Va urmá.)

4—3

Concursu.

Devenindu statunea invetitorésca dela scol'a gr. or. populara din comun'a Talmacelu in vacante, se scrie prin acésta concursu pana la 15 dñe a lunei lui Septembre a. c. st. v. cu acésta statune este impreunat unu salariu anual de 130 fl. v. a. cortela gratisu, lemn de focu, cete voru fi de lipsa, si gradina de legumi.

Doritorii de a competi la acésta statune, au a documenta: a) ca au absolvatu celu potieu gimnasiulu de josu, si cursulu pedagogicu, in institulu archidiecesanu gr. or. din Sabiu; b) ca suntu pre deplinu deprinsi in cantarile, si tipiculu bisericescu; c) ca marturisescu religiunea gr. or. si ca au purtare buna morale.

Concurrentii la acésta statune, au a-si asterne subscrisului, suplicele loru, provediute, cu documentele necesarie, pana la terminulu susu atinsu.

Sabiu, 20 Augustu 1869.

Ioanu Panoviciu,
Protopopu gr. or. alu tract. Sabiu-jului alu II.

(7—2)

Concursu.

La scol'a capitale gr. or. clas'a II din Lugosiu, este lipsa de unu suplentu invetatorescu, cu care postu este impreunat unu salariu anuale de 150 fl. v. a. si 60 fl. v. a. pentru cortelu, 10 metri de grău si patru orgii de lemn.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu positi pana in 14 Septembrie a. c. calend. vechiu, re-usele loru indiestrate cu documentele prescrise, despre cualificatinea receruta prin art. de lege XXXVIII din 1868, tote timbrate cuvintiosu; a le adresá cátرا: sinodula parochiale alu comunei gr. or. din Lugosiu. —

Comitetulu parochiale alu comunei gr-or. din Lugosiu in 10 Augustu 1869.

G. Pesteanu,
Presiedinte.

- a) Unu invetitoriu la clas'a I, cu lefa anuale de 120 fl. v. a. 20 xr. didactru de fia-care scolaru si 2 stangini de lemn.
- b) Unu invetitoriu la clas'a II, cu salariu la anu de 200 fl. v. a. 50 xr. didactru de totu scolarul, 2 stangini de lemn si cuartiru naturalu.
- Doritorii de a ocupá vre-un'a din mentiunate statiuni au sa-si asterna cererile si documentele: ca au absolvatu IV clase gimnasiale, cursulu pedagogicu seu clericale, au purtare morală si politica buna si ca sciu cantările bisericesci, subsemnatei inspectioni scolare tractuale pana la 28 Sept. 1869 cal. vechiu.
- Inspectiunea scolara gr. or. Sebesiu 26 Aug. 1869. pentru comitetulu parochiale I. Tipeniu, Protop.

(6—2) **Concursu.**

Pentru ocuparea posturilor de invetitori, la scol'a confessionale gr. or. din Abrudu, si Abrudu-satu, se deschide concursu.

Emolumentele suntu:

- a) la scol'a gr. or. din Abrudu, cu salariu anual de 200 fl. v. a. cuartiru, si lemn de incalditru,
- b) la scol'a din Abrudu-satu, salariu anual de 200 fl. v. a. cuartiru, si lemn de incalditru. Concurrentii au de a-si substerne petitiunile la subscrisulu Inspectoratu scolare, celu multu pana la 15 Septembrie a. c. provediute cu testimonii ca au absolvatu clase gimnasiale, (cate? R) cursulu pedagogicu, ori clericali, are deplina cunoștința a cântului bisericescu si moralitate nepatata.

Dela Inspectoratulu scolaru gr. or. alu Zlatnei de josu.

Ioanne Gallu,
Protopopu.(7—2) **Concursu.**

La scol'a gr. or. din comun'a Heri'a trac-tulu Muresului in comitatulu Aiudului, cerculu Szt Benedictu se deschide concursu pentru o statiune de unu invetitoriu cu salariu anual de 150 fl. v. a. cuartiru liberu si gradina.

Doritorii de a ocupá acesta statiune au a-si tramite pana la 20 Septembre a. c. petitiunile tim-brate si provediute cu documentele necesarie, precum atestatu de botezu, atestatu ca au absolvatu celu putienu gimnasiulu inferioru si cursulu pedagogicu, la subscris'a esfia scolare. —

Heri'a, 17 Augustu 1869.
Esfia scolei gr. or. din Heri'a.**EDICTU.**

Nicolau Stanila din Vulcanu, carele mai bine de doi ani a parasit u necredintia pre liguita sea socia Elen'a Georgiu Tatociu din Resnovu, fara a se sci ubicationea lui, se citeza prin acéstea, că in terminu de unu anu, si o di, dela datulu de josu, sa se infatisiedie inaintea subscrisului scaunu protopopescu, cu atatul mai siguru, caci la din contra procesulu divortialu incaminat de soci'a sea, si in absentia lui se va pertracta, si decide, in sensulu S. S. canone ale s. nostre bisericici greco-orient.

Dela scaunulu protopopescu alu Branului, Zernesti, 1 Iuliu 1869.

Ioanu Metianu,
Protopopu.(8—1) **AVISU.**

Inscrierile la norm'a si gimnasiulu romanu gr-orientale din Bradu—Comitatulu Zarandului—pentru anul scolasticu 1869/70 se voru incepe in 10 Septembrie si voru dura pana in 17/29 Sept.; ier' in 18/20 Sept. se voru incepe prelegerile regulatu. Acésta se aduce publicamente la cunoștinția.

Bradu 24. Augustu 1869.
Directiunea gimnasiale
M. Lazaru
Prot.

Burs'a de Vien'a.

Din 30 Aug. (11 Sept.) 1869.
Metalicele 5% 59 70 Act. de creditu 248
Imprumut. nat. 5% 67 90 Argintulu 120 25
Actiile de banca 724 Galbinulu 5 88